

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Romániában	
Egész évre	— 750
Félévre	— 380
Negyedévre	— 200
Egy hónapra	— 70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lei	
Bukarestben	— 3-50

Csehszlovákiában

Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

1924 július 28 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 166. szám

5684. Tamuz 26

Hughes

Ez a név nem először jelent most meglepetést
Európa számára és talán nem is utoljára. 1916-ban, mint
a republikánusok elnökjelöltje, Hughes néhány sza-
vatkülönbséggel megbukott Wilsonnal szemben s
ezzel megpecsételődött Európa sorsa. 1920-ban
annak ellenére, hogy már elnökjelölt volt, elfogadta
Harding elnöktől a külügyi államtitkárságot s ebben
a minőségben működik ma is.

Az első nagy meglepetés, amelyet Hughes ál-
lamtitkár Európának szerzett, a washingtoni les-
zerelési konferencia volt. Hughes imponálóan nagy
határozottsággal hozta létre a konferenciát és erős
kézzel irányította a konferencia tevékenységét. Az
egybegyűlt hatalmak azt hitték, hogy itt sem fog
egyéb történni bizonyos létszám-eredmények papírra
fektetésénél, amely után mindenki csendben és
árgédeken visszavonul hazájába. Ehelyett Hughes
kemény, éles hangon filozofált egy kemény, éles
programot a tengeri leszerelés méreteiről és here-
teiről. Ez a program a konferencia delegátusainak
fejére fordult meg, mert a világ közvéleményé-
hez, tehát a konferenciára kiküldött delegátusok
számára nem maradt hátra más, mint meghajlás
és a — program elfogadása. Mert az a szöveg-
ség, amelyet a konferencia ünnepélyes megnyitá-
sán napján kötött az Egyesült Államok kormánya
a világ közvéleményével, igen nagy hatalmat kép-
visel, olyan hatalmat, amely ellen nem kelhetett
hadra egyetlen európai állam kormánya sem. A
diplomácia finom és patinás hagyományait súlyosan
megsértette Hughes külügyi államtitkár ezen a
napon, de a hagyományok megsértésének legalább
volt eredménye: a tengeri leszerelés a Hughes
által egyszóval kidolgozott részletes program
alapján határozottá emelkedett, ez a határozat fo-
kozatosan valószínűsíti a változást, ma minden tengeri
nagyhatalomnak jóval kisebb haditengerészete van,
mint volt a washingtoni konferencia találkozásá-
nak napján, és senki nem beszél többé az angol-
amerikai—japán háború veszélyéről, pedig az angol-
amerikai—japán háború már a küszöbön állott
akkor, amikor Hughes államtitkár meghívására össze-
ültek a delegátusok tárgyalni a tengeri leszerelésről.

Amit Hughes ért el Washingtonban, az nagy
eredmény volt, sőt jóval nagyobb eredmény, mint
amelyet az optimisták vártak eleinte a Washing-
toni konferenciától. De azért Hughes nem volt
megelégedve, hiszen a konferencia csak a nagy
kérdés egyik felét és kevésbé fontos felét oldotta
meg, pedig Hughes bizott abban, hogy sikerül
majd a szárazföldi leszerelés kérdését is a gyakor-
lati megoldás ösvényére vinnie. Ami nem sikerült
Hughesnak, az Egyesült-Államok külügyi államtit-
kárságának a washingtoni konferencián, azt most meg-
próbálja Hughes, az amerikai ügyvédszövetség el-
nöke, Londonban.

Egy hét előtt érkezett meg az angol szigetre
Hughes, folyton újból hangsúlyozva azt, hogy nem
az Egyesült-Államok kormányát képviseli, hanem
csak azért jött Európába, mert a francia ügyvéd-
szövetség nemzetközi konferenciára hívta össze az
ügyvédek képviselőit és ezen a konferencián tar-
tozik résztvenni az amerikai ügyvédek szövetségé-
nek elnöke is. Ez igen szép — ürügy volt, de
nem tévesztette meg, csak azokat, akik nem tud-
ják: milyen szokatlan lépés az amerikai kormány
külügyi államtitkára részéről, ha hivatalviselésének
ideje alatt kel utra egy európai főváros felé.
Hughes inkognitója egyébként nem tartott tovább,
mint negyvenöt óráig, mert az amerikai ügy-
védszövetség elnöke két nap múlva már hosszasan
tárgyalt Herriot-val.

Hughes alighanem átlépte eredeti megbízatásai-
nak határait. Európa ingoványos területnek bizo-
nyult az amerikai kormányok számára, hiszen Wil-
son és a demokrata-párt az európai moosárban
vesztették el a talajt lábuk alól. Azóta az ameri-
kai politikusok nem akartak többé kockázatot vál-
lalni Európa kedvéért, mert kiderült, hogy az ame-
rikai közvélemény méltányolja ugyan a sikert akkor
is, ha ezt a sikert Európában vivja ki az amerikai

kormány: de semmiesetre sem bocsájta meg azt,
ha az Egyesült-Államok elnökét vagy kormányát
kudarc éri Európában.

Hughes tehát alighanem azzal utazott el Ameri-
kából, hogy leveszi az álarcot akkor, ha biztatóan
haladnak előre a londoni konferencia tárgyalásai
és így a német kérdés megoldásának dicsőségét
hozzátja haza Londonból, viszont megmarad az
amerikai ügyvédszövetség elnökének abban az eset-
ben, ha a konferencia újból csak az ellentéteket
tárja fel az európai kormányok közt. A londoni
konferencia idáig nem igazolta az optimistákat, sőt
majdnem azt lehetne mondani, hogy a pesszimis-
táknak adott igazat. Hughesnak sok oka lett volna
arra, hogy az amerikai ügyvédszövetség elnöke
maradjon és továbbutazzon Párisba, ahol már gyü-
lekeznek a nemzetközi ügyvédkonferencia részt-
vevői. Ehelyett azonban Hughes újból próbáját
adta annak az energiának, amelyet akkor tanusi-
tott, amikor betejezett tények elé állította a wa-
shingtoni konferenciát, és a megnyitás napján tel-
elvést: hány csatahajó, hány cirkáló, hány tor-
pedóvadász ill. meg ezentul az egyes tengeri
hatalmakat.

Amikor úgy látszott, hogy a londoni konferen-
cia csak egy új csalódást fog hozni Európának,
nem pedig a remények valóra váltását, Hughes
megfeledezett arról, hogy elnöke az amerikai ügy-
védek szövetségének, viszont észébe jutott az, hogy

Németország feltételekhez köti a londoni konferen- cián való megjelenését

Coolidge elnök bizik a megegyezésben

(London, július 26. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) Félhivatalos jelentés szerint a londoni kon-
ferencia teljes ülése hétfőn délután négy óra-
kor lesz, amelynek napirendjén a Németország-
nak küldendő meghívás fog szerepelni. A lon-
doni konferenciával kapcsolatban a bankárok
és pénzügyminiszterek tanácsa foglalkozott
Youngnak, Theunisz belga miniszterelnöktől is
pártolt javaslatával, melynek az a lényege,
hogy ha valamely állam önálló szankció poli-
tikát akar folytatni, ebben az esetben tartozik
a német kölcsön kamatozásáért és a részletek
visszafizetéséért szavatolni. A bankárok azt az
aggodalmaikat fejezték ki, hogy

a francia valuta stabilitásatlansága miatt
nem megfelelő fizetési eszköz

és így nem vállalhatja az aranyvaluta szere-
pét. Főleg nem egy esetleges francia-belga
különkelet esetén, amikor is a frankvaluta
könnyen értékét veszítheti. A külön szankciókat
alkalmazó állam szavatossága szintén alkalmat-
lan, mert ez egyenes felszólítást jelentene arra,
hogy Németország ne teljesítse a Dawes-terve-
zetben lefektetett köteleseit, minek követ-
keztében nemcsak a fennmaradó fizetésektől,
hanem az aranykölcsön biztosításának terhéltől
is megszabadulna.

A franciák véleménye az utóbbi pontra
vonatközlés az, hogy e tekintetben magában
Németországban is eltérők volnának a véle-
mények, mert hiszen Németországban épp úgy
vannak a teljesítésnek, mint a nemteljesítés-
nek hívei. A tanácskozások folyamán a ban-
kárók célzásokat tettek arra, hogy megegyed-
nek, ha az angol kormány kijelentené, hogy kü-
lön akció esetén a kamatozás és részletfizetés az
angol valuta alapján történjék azzal a feltétel-
lel, hogy

az angol kincstár később egyezzen meg
Franciaországgal.

Ez annál is inkább helyes volna, mert az An-
gol Bankban ugyanis nagyobb francia aranyletét
van, amely negyvenmillióra kiegészítve, a kama-
tozási kötelezettségek fedezésére két év tartá-
mára elegendő lenne.

Londonból jövő jelentés szerint a német

külügyi államtitkára az Egyesült Államok kormá-
nyának. A londoni konferencián az amerikai ban-
kárók ragadták magukhoz a vezetést és a vezetést
azért kerülhetett az amerikai bankárok kezébe,
mert az amerikai bankárok a konferencia minden
tárgyalása előtt — utasításokat kapnak az Egyesült-
Államok külügyi államtitkárától. A washingtoni
konferencia megnyitásának napján Hughes csak a
világ közvéleményével kötött szövetséget. Ezt a
szövetséget most alighanem megújítja Londonban
és kiszélesíti, mert a világ közvéleményén kívül
megnyerte politikájának alátámasztására azt a ha-
talmat, amelyet nemzetközi tőkének ezokás nevezni.
Most nincsen hátra más, csak az, hogy az Egye-
sült-Államok külügyi államtitkára vegye le egészen
az álarcot és forduljon egész nyíltan a világ köz-
véleményéhez.

A világ közvéleményének, a nemzetközi tőkék-
nek és az Egyesült-Államoknak ez a hármasszövetsége
olyan rettenetes hatalom, melytől Herriot
talán jobban fél, mint a francia jobboldali ellen-
zék. Herriot helyzete amúgy is igen nehéz Lon-
donban, mert saját meggyőződése ellenére védi a
francia jobboldali ellenzék kifogásait és szempont-
jait, tehát nem valószínű, hogy Herriot kitarana
mindvégig egy olyan harcban, amelyben a másik
félnek kénytelen igazat adni és ahol a másik fél
mellé állott a Hughes által összekovacsolt hármasszövetségi
félelmes hatalma.

képviselőket alkalmasint hétfőn hivatalosan is
meghívják a konferenciára. A német delegátu-
sok hétfőn vagy csütörtökön érkeznek Lon-
donba. Egyidejűleg a jóvátételi bizottság vala-
mennyi delegátusát Londonba rendeli. Hír szer-
int a német delegáció tagjai Marx kancellár,
Stresemann külügyminiszter és Luther lesznek.
Párisi jelentés szerint

a francia és a belga kormányok mozgó-
sították országaik legnagyobb bankjait,

akiknek révén szeretnék az amerikai Morgan-
bankot és az angol-bank amerikai koncernjét a
német kölcsönjegyzésben kijátszani. A párisi
„Temps“ szerint Németország feltételekhez köti
a konferencián való megjelenését. Ezek szerint
Németország csak mint egyenrangú fél hajlandó
megjelenni a konferencián és követelni fogja,
hogy a Ruhr vidék gazdasági kiürítése az első
megszállási zónában 1925 januárjában megtör-
ténjék. A „Temps“ szerint

a konferencia Németország első és har-
madik követelését egész biztosan vissza-
utasítja.

A washingtoni „Associated Press“ szerint
Coolidge elnök a londoni konferencia esélyeit
igen optimisztikus szemmel mérlegeli és me-
gvan győződve arról, hogy a jóvátételi probléma
rendezésének parancsoló szükségessége a kon-
ferencián minden nehézséget le fog győzni.
Tudatában van ugyan a nehézségeknél, de úgy
véli, hogy Európa gazdasági újjáépítésének
óhaja sokkal erősebb, semhogy megegyezés ne
jönne létre.

London, július 26. (Rador) Azt hiszik, hogy
Herriot nem marad Londonban a konferencia
egész tartama alatt és a francia delegáció ve-
zetését Clementel fogja átvenni. A végleges
egyezmény aláírására azonban a francia mi-
niszterelnök újból visszaérkezik Londonba.

Beavatott körök egyébként úgy tudják,
hogy Herriot interveniált Poincarénál, halassza
el a szenátus ülésén bejelentett beszédét. Ha
Poincaré nem teljesíti a miniszterelnök kíván-
ságát, úgy Herriot azonnal hazautazik Párisba,
hogy rögtön válaszoljon Poincarénak.

lem!

TA
IKÁBA
LJES

ndorlás korlátlan.
vagy Braziliába
tazni, az irjon
ektusért

h Line
Grivitei 181

A, ARGENTINA

sak egy határ

ER.

ény
ES

Steiner

áruház

Telefon 9-61

ESTETIK

világítás és
óságok elle-
szakemberek
az összes ga-
lasseval on-
latok bizo-
lági műk-
tintésével

Rador 218

re intézendők

SER

A!

er 14.

ható az ösz-
váron Emke-
patikákban.

Pillanatsfelvételek „a legcsöndesebb“ konferenciáról

Crowe, a hideg düh embere. Macdonald angolos reggelije. Aki végigtolmácsolta az összes konferenciákat. Az egész konferencia pipázik

(London, július 26. Az Uj Kelet munkatársától.) A legutolsó konferenciát Németország ügyében London előtt Genuában tartották meg, ahol még a vakok és süketek is tudhatták, milyen nagyfontosságú esemény játszódik le a városban. A házak ugyanis tele voltak agyagva zászlókkal és virágfüzérékkel, mindenütt csapatok álltak sorfalat, csillogott az uniformis és a tollbokréta, szólt a katonazene, dörögtek a hajóágyuk, szóval az egész város élete a konferencia körül forgott. Nos, Londonban mindennek semmi nyoma sincsen. Itten az érdeklődést a wembley-i birodalmi kiállítás köti le, sőt határozottan el lehet mondani, hogy a Patrick Mahon-féle gyilkossági pör is jobban foglalkoztatja London lakosságát, mint a konferencia. Bizonyítják ezt a lapok hasábjai, amelyek aránytalanul kis helyre szorítják össze a konferencia eseményeit. Még ha az ember befordul a *Downing-Streetbe*, akkor sem sejti, hogy ebben az utcában zajlik le a világtörténelmi jelentőségű konferencia, mert nem lát mást, mint néhány autótaxit, a külügyminisztérium előtt fel és alá járkáló két rendőrt, meg egy-néhány gyarmati katonát, akiket azonban mindig ott lehet találni a Foreign Office előtt, amelyet az angolok „a világbirodalom szivkamarájának“ neveznek. Mindennek pedig az az oka, hogy a város túlságosan nagy a konferenciához. Az államférfiak azonban azt mondják, hogy jól van ez így, sőt azt akarták, hogy a konferenciának ne legyen zajos miliője.

A konferencia színhelye

A konferencia színhelye Macdonaldnak és államtitkárnak, Sir Eyre Crownek hivatali szobái. Ezekben a szobákban folynak le a döntő tanácskozások, légmentesen elzárt ajtókkal mögött úgy, hogy a folyosón egyetlen szót sem lehet hallani, nem úgy mint Curson lord idejében, amikor a miniszter olyan hangosan tárgyalt látogatóival, még Benes cseh külügyminiszterrel is, hogy az egész házban hallották. Amikor a delegátusok kijönnek Sir Crowe szobájából, valósággal megtört, meggyötört embereknek látszanak, akik suttogva mondják a kérdezősködőknek, hogy a franciák ezt vagy azt az indítványt utasították vissza, vagy pedig vonták vissza egy egy követelésüket. Sir Eyre Crowet, aki a zöld asztalnál igyekszik a konferencia tagjait megpuhítani, „a hideg düh

emberének“ neveztek el a konferencia tagjai. Macdonaldnak már egészen más a taktikája, ő jobban bízik a fehér asztal varázserejében és minden válságos pillanatban karanfogja a renitenskedő delegátust, akivel bevonul a szomszéd szobába és a büffénél igyekszik kapacitálni.

Amikor a fehér asztal sem segít

Az angol konyhaművészetben való bizakodása azonban tulzott, mert ez a taktika nem mindig jár sikerrel. Tegnapelőtt például az angol miniszterelnök már reggel félajó órákor reggelire hívta magához Herriot francia és Theunis belga miniszterelnököket, azonkívül még egy pár urat, amely alkalommal igazi angol reggelit szolgáltak fel: buzadarát, heringet, szalonnával spékelt vesét, tojást és vajkenyeret. Reggeli közben természetesen soron kívüli tárgyalások folytak, amelynek folyamán Herriot és Theunis hevesen összeszólalkoztak és csakis Kelloog amerikai nagykövet humoros fellépésének sikerült őket kibékíteni. A konferencián különben három férfi vezet és ezek közt az első helyet a gyors eszjárású Snowden pézsgyminiszter foglalja el, akit a „formulák mestere“ neveztek el, további Kelloog és Theunis, akik valóságos szellemi párbajokat szoktak vívni.

Az élő gramofon

A legnagyobb teljesítmény azonban a konferencián Camerlynk angol-francia tolmács nevéhez fűződik. Ez az immár híres férfi 1918 óta egyetlen konferencián sem hiányzott. Bámulatos ennek az embernek az emlékező tehetősége. Bármilyen komplikált beszédet tart is valaki, sohasem csinál jegyzeteket, hanem mindig emlékezetéből fordít le mindent és még sohasem követelt el hibát, pedig gyakran előfordul, hogy egy félórás tartó beszédet kell tolmácsolnia. Valóságos élő gramofon ez az ember, aki nemcsak a beszédek tartalmát adja vissza a másik nyelven, hanem még a szónok hanghordozását és gesztusait is utánozza. Sokszor gratulálnak is neki bravurjaihoz, ő azonban csak vállat vonja és gunyosan mosolyog, mintha azt akarná mondani:

— Nincs ebben semmi különös, hiszen ezeket a beszédeket már százszor is hallottam és tolmácsoltam!

Pipázó konferencia

Van azonban valami, amit e tekintélyes

gyülekezet szimbólumának lehetne nevezni: a rövid angol pipa.

A konferenciának ugyyszólván valamennyi tagja pipázik és ebben a tekintetben el lehet mondani, hogy ez az első pipázó konferencia, mert első ízben jelent meg a „kis pipa“ mint diplomáciai eszköz. Bonar Law és Baldwin éppen olyan szenvedélyes pipások voltak, mint Macdonald, Poincaré azonban nem pipázott, mert egyáltalán nem dohányos. Bészélik, hogy amikor az angol miniszterelnökök kedélyes pöfékelés közben mondták el véleményüket, Poincaré merev arccal ült mellettük, ezért nem tudtak „összejönni“. Az ő előde, Briand miniszterelnök, naponta körülbelül 70–80 cigarettát szitt el, Lloyd George pedig csakis szivart szitt. Herriot szakasztott olyan pipából dohányoz, mint Macdonald és éppen olyan művészettel tömi meg a pipát, mint angol kolégája. Hogy ez a konferencia a pipa jegyében született meg, azt a Dawes-javaslat is bizonyítja, amely miatt a konferencia tulajdonképpen összeült.

Dawes pipája

Ez a javaslat ugyanis egy pipából pattant ki: a Dawes tábornokéból, akit még emberfia sohasem látott pipa nélkül a szájában, sőt állítólag még alvás közben is fogai közt szorongatja a pipáját. Dawes tábornok valóságos művészettel kezeli a pipáját, így többek között gyakran úgy szívja, hogy lefelé van a nyílása, de még sohasem hullt ki belőle egy csepp dohány sem. Valóságos zsonglőrje ő a pipázásnak és ebben a tekintetben a javaslata is egyforma magaslaton áll a pipázó művészetével. Most még csak az kellene, hogy a német delegátusok is pipaszó mellett üljenek le a tanácskozó asztal mellé és ha minden jóra fordul, akkor a világpolitika vezetői végül elszívhatják a békepipát. M. O.

Sziguranca-felügyelők értekezlete az ostromállapot megszigorításáról

Bukarest, július 26. Az ostromállapot országos megszigorításával kapcsolatban tegnap értekezlet volt a belügyminisztériumban Franasovici Richard belügyi államtitkár, Voinescu Romulus sziguranca-vezérigazgató és az ország összes sziguranca-felügyelőinek részvételével. A „Monitorul Oficial“ ma újabb rendeletet közöl, amelyben a beszarábiai és kadriateri területekre vonatkozó ostromállapot újabb diszpozícióit közli.

Sikerült stabilizálni a magyar koronát. Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank főtanácselnök Popovics kijelentette, hogy a magyar koronát sikerült stabilizálni.

Az első sír

Történet az új Palesztinából

Irta S. Zemach

Halkan belépve, lábujjhegyen közeledtünk hozzá és érdeklődünk hogyléte felől. Hosszan elnyújtózva feküdt a deszkaágyon, csupán egy vékony takaró fedte, mert a hőség a szobában épp oly nagy volt, mint az ő belső forrósága. A könnyű takaró lágy vonalakban mutatja sugar természetének tökéletes formáit. Halvány arcán a viritó rózsá pirossága égett és száraz ajkain szelid mosoly ült, mintha a rajtunk elhatalmasodott nyugtalanságot csillapítani akarta volna.

Egyszerre tört ki mindnyájunkból a kiáltás:

— Szulamith, mi van veled?

— Semmi — válaszolta egy elutasító kézmozdulattal — csak egy könnyű láz!

Körülállottuk és hallgattunk. Egy szó, egyetlen hang nem jött ajkainkra. Valami névtelen fájdalom ragadott meg bennünket e kedves teremtés láttára, aki mint a mókusz szaladgált ide-oda háznak falai között énekelve, kacagva, enyelegve és derűt keltve és most tehetetlenül fekszik, mozdulatlanul, önmagába roskadva.

Hirtelen felemelkedett és megszólalt:

— Ha meghalok, akkor...

— Badarság! — szólt közbe egy társunk.

U azonban zavartalanul folytatta:

— Mégis, mégis... mégis kizárva... nincs egészen kizárva... akkor szeretnék... de ne nevessek ki... szeretnék megkérni titeket, temessetek el azon a dombon, ott a Jordán mellett...

Annai bizottsággal mondta e szavakat és

hangjában annyi vágyó sóvárgással, hogy megremültünk. Szívünk a visszafojtott fájdalomtól görcsösen rándult össze és megnevezhetetlen szorongás kezdett erőt venni rajtunk. Végre visszanyertük önuralmunkat és mintegy összebészelve, harsogó kacagásban törtünk ki. És Amram, ez a hatalmas óriás, levegőben hadonászó kézzel kiabálta:

— Meghalni... domb... oktalan fecsegés! Szulamith, holnap találkozunk a főzésnél!

Amram jóslása nem ment teljesedésbe. Szulamith másnap nem volt ott a tűzhelynél. Ejfélikor rosszabbodás állott be. Hőmérséklete fenyegető magasra emelkedett és a szemei izzottak, mint a forró szén. Egyideig nyugtalanul hánykolódott, de nemsokára a kimerültségtől ólomnehezen feküdt. Az öntudata megzavarodott és összefüggéstelen szavakat mormolt.

Kétségbe voltunk esve és tanácstalanul állottunk. Kemény szívünk felolvadt, mint a viasz a pokoli hőségben, mely a gyöngye lényt sorvasztotta. Nem tudtuk mihez kezdjünk és örült módra szaladgáltunk a szobában. És Szulamith feküdt, mint egy roncs, öntudatlanul, eltorzult arccal. Végre hideg borogatást kezdünk a fejére tenni, eleinte ugylátszott, enyhülést hoz, mert az arcvonásai a jóleső megnyugvás jeleit mutatták. De nemsokára ez is eredménytelennek bizonyult. Nyugtalan lett és arckba vágta a nedves ruhát.

A hőmérséklete egész éjen át szakadatlanul emelkedett. Kettesben állottunk mellette és néhány óra múltán felváltva szolgáltuk ki. Hajnal előtt körülbelül egy órával némi javulás állott be. A láz alább hagyott és az öntudata fokozatosan visszatért. Egyideig nyugodtan, lezárt szemekkel feküdt, mintha aludna.

Arckifejezésén is látszott a pillanatnyi javulás. Hirtelen fölvetette szeméit, felemelte a fejét és olyan megütözéssel tekintet körül, mintha éppen most jött volna egy más, idegen világból. Aztán lehajtott a fejét és elaludt.

A felmenő nap csak kilenc embert talált közülünk munkában. Bajtársaink közül kettő, közöttük Amram, Szulamith mellett maradt, míg a harmadik a közeli faluba sietett orvosért. Mi ugyan mint mindig, kilavogoltunk a szántóföldre, de nagyon kedvetlenül. Akaratunk ellenére kényszerültünk otthagyni otthonunkat, egykedvűséget szinellettünk, mintha mi sem történt volna, hogy feltűnést ne keltsünk figyelem szomszédaink előtt.

Borus nap volt, de zivatartól nem kellett tartani. Julius közepén lehettünk, a nyugati ég szélére húzódtok nehéz kethok foszlányokban szóródtak el, mintha nagy hófoltok függtek volna a levegőben: kipárolgásai a távoli Nilusnak, amely mint minden évben, kilépett partjai közül és elöntötte Egyiptom földjét.

Olajbogyót szedtünk a körül fekvő vidék egyetlen telkén, amely friss, zöld színével magára terelte a figyelmet, míg a messzi síkság más része hamuszínű volt a learatott és perzselő naptól kiszáradt gabonától.

Kellemetlen, boszantó és fárasztó munka volt. A legérettebb szárazakat hívalasztani a még nem eléggé érettektől, egyenként összeszedni, kévbőbe kötni és egy csomóba összerakni. És a délutáni szél süvöltve viharzott végig a vidéken, szétszórta a szárazakat és finom, égető port fújt a szemünkbe. Türelmetlenül vártuk az alkonyatot. Ezuttal korábban tértünk haza, mint rendszeren. A nap még magasán volt az égen, amikor mi nagy, siető léptekkel tartot-

viharok

Berlin és Sulyos

(Berlin, július 23-án) E hétfőn nagy részében har emberéletbe Berlinben néhány óra múlva városrészeket elhosszát kellett lomás egy hosszát, amíg az állomás felé Viz alatt állott tér és a hangát használhatatlan kerültek és a gyújtott föl.

Németország jöttek. Drezdán áll és e részek A Dresdener motorpincét és sen elöntötte üzemelt kényte

Mehlis közcséppott le. E sik kettő suly.

A Berlin furdözök közé a hirtelen jött jába akartak leány azonnal szony sulyos

A braziliai

Rio de Janeiro kelők kétszer a főváros irántan vereséggel

Az orosz

Tokió, július 26. orosz-japán lekhez köti: C csánatot a ni Adjon hosszu olaj-, szén- és vábbá Japán, orosz-japán házódés pontjait Japán hajland

tunk hazafele kunkra jött m

— Hogy y

Amram bá

Beléptünk tegnap, a javsöt az arca m vos különfélek hátra és sürgő után okvetlen mith azonban

— Ha egés

Az alkony kezdet beállan kedett a hór Szomjas volt, És ha adtunk szorosan az a sál mohón itt halántéka és lan gyorsaság

Kritikus,

orvos a szivstotta kizárta jainkba vettü rányi testét ruhákba burk erőnből telh ragadjuk a h sem segített. állapota. Min a belsejét és forralni. Min átfogta a nye áltotta szakad

— V-i—

Olván valamennyi tintben el lehet pipázó konferencia, a „kis pipa“ mint Law és Baldwin építők voltak, mint am nem pipázott, os. Beszélis, hogy a nők kedélyes pö- el véleményüket, ellettük, ezért nem lőde, Briand mi- belül 70-80 ciga- e pedig csakis szit- ott olyan pipából és éppen olyan át, mint angol kol- a pipa jégében- javaslat is bizo- rencia tulajdonkép-

Dawes pipája gy pipából pattant akit még emberfia a szájában, sőt álli- fogai közt szoron- ábornok valóságos t, így többek között efelé van a nyílása, belőle egy esep- ngörje a pipázás- a javaslata is egy- pázó művészetével. hogy a német de- tt üljenek le a ta- a minden jóra for- vezetői végül elsziv- M. O.

ők értekezlete megszigorítá-

ostromállapot or- kacsolatban tegnap isztériumban Frana- lamitkár, Voinescu rigargató és az or- elgyelőknek részt- Dficial“ ma újabb n a beszarábiai és vonatkozó ostrom- közli.

magyar koronát. euzeti Bank fótaná- enet e, hogy a ma- lizálni.

pillanatnyi javulás felemelte a fejét és tet körül, mintha más, idegen világból. elaludt.

lene embert talált ársaink közül kettő, h mellett maradt, eli faluba sietett ord- ndig, kilovagoltunk kedvetlenül. Akara- ak otthagyni ottho- eltünk, mintha mi- eltűnést ne keltsünk

atartól nem kellett ettünk, a nyugati ég thok foszlányokban gy hófoltok függtek gásai a távoli Ni- den évben, kilépett E. yiptom földjét.

körül fekvő vidék s, zöld színével ma- ig a messzi síkság a learatott és per- onától.

és fárasztó munka t kiválasztani a még zenként összeszedni, óba összerakni. Es a rzott végig a vidé- s finom, égető port etlenül várjuk az al- ban tértünk hazá, még magasán volt az ő léptekkel tartot-

Katasztrófális viharok Németországban

Berlin és Drezda egy része víz alatt. Súlyos közlekedési zavarok

(Berlin, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) E hétfőn 23-án a hajnali órákban Németország nagy részében óriási viharok tomboltak. A vihar emberéletben is kárt okozott.

Berlinben olyan felhőszakadás volt, hogy néhány óra múlva a lezuhanó esőtömegek egész városrészeket elöntöttek. A közlekedésnek órák hosszat kellett szünetelnie. Zehlendorf vasútállomás egy hatalmas tó közepén állott órák hosszat, amíg a tűzörség ki nem szivattyuzta az állomást felé vezető út közötti víztömegeket. Víz alatt állott továbbá a johanisthali repülőter és a hangárokba tódult víz több gépet tett használhatatlanná. A kültek háza is víz alá kerültek és a villám több magasabb épületet gyújtott föl.

Németország több városából hasonló hírek jöttek. Drezdában egy egész városrész víz alatt áll és a részeken a közlekedés teljesen szünetel. A „Dresdener Nachrichten“ újságpalotájában a motorpáncél és az expedíciós helyiségeket teljesen elöntötte a víz úgy, hogy az újság egész üzemét kénytelen volt beszüntetni.

Mehlitz közelében a villám három fiú mellé esett. Egyikük nyomban meghalt, a másik kettő súlyosan megsebesült.

A Berlin melletti Hangelsbergben az orkán fürdőzők közé csapott le éppen akkor, amidőn a hírtelen jött erő eldől egy közeli ház kapuját akartak menekülni. Egy tizenkétéves kislány szonnal meghalt, egy másik leány és két szőny súlyosan megsebesült.

A braziliai felkelők át akarták törni az ostromgyűrűt

Rio de Janeiro, július 26. A san-paoloi felkelők kétszer is megpróbálták az ostromgyűrűt a főváros irányában áttörni. Kísérletük azonban vereséggel végződött.

Az orosz-japán megegyezés feltételei

Tokió, július 26. A japán kormány az orosz-japán megegyezést a következő feltételekhez köti: Oroszország szóbelileg kérjen bocsánatot a nicolajszkabeli tömeggyilkosságért. Adjon hosszú lejáratú koncessziót Japánnak olaj-, szén- és erdőkitermelésre. Követeli továbbá Japán, hogy Oroszország tartsa fenn az orosz-japán háborút befejező portsmouthi szerződés pontjait. E feltételek elfogadása esetén Japán hajlandó Szachalint kiüríteni.

tünk hazafelé és az első kérdés, ami az ajkunkra jött még az ajtóban, ez volt:

— Hogy van Szulamith?

Amram bánatosan fordította el a fejét.

Beléptünk Szulamithoz. Ugy feküdt mint tegnap, a javulás legcsekélyebb jele nélkül, sőt az arca még beesettebbnek látszott. Az orvos különféleket rendelt, gyógyszereket hagyott hátra és sürgősen tanácsolta, hogy gyógyulás után övetlenül hagyja el ezt a helyet. Szulamith azonban élénken tiltakozott:

— Ha egészséges leszek, akkor is itt maradok!

Az alkonyat beálltával ismét rosszabbodás kezdett beállni. A sötétséggel versenyt emelkedett a hőmérséklete. Minden égett benne. Szomjas volt, minden pillanatban vizet kért. És ha adtunk, reszkető kézzel fogta a poharat, szorosan az ajkához nyomta és hosszú hajtással mohón itta ki. Ismét elvesztette öntudatát, haláláig és a füle mögötti gödröcskék szokatlan gyorsasággal lüktettek.

Kritikus, végzetleges pillanatok voltak, az orvos a szívzélhűdés bekövetkezését sem tartotta kizártnak. Mí, markos fiúk, erős karjaikba vettük láztól szinte felemészített párányi testét és orvosi utasításra hideg vizes ruhába burkoltuk. Mindent megtettünk, ami erőnkől telhetett, hogy az imádott lányt kiragadjuk a halál karmaiból, de hiába, — mi sem segített. Percről-percre aggasztóbb lett az állapota. Mintha ezer lángnyelv nyaldosta volna a belsejét és ereiben a vért akarta volna felforralni. Minden pillanatban felébredt, kezeivel átfogta a nyakát és hörgő, ziláló hangon kiáltotta szakadatlanul:

— V-i-z-e-t... Oh... v-i-z-e-t...!

(Folyt. köv.)

Oroszország véd- és dacsövetséget kötött a macedón felkelőkkel

Véres harcok a macedón-serb határon. Kommunista kormányt alakít Alexandroff. A bolgár követség a tényeket is cáfolja

(Bucurest Bukarest, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti lapok jelentései alapján már tegnap beszámolt az Uj Kelet arról, hogy Bulgáriában a kommunista agitáció óriási méreteket öltött és egy esetleges Balkán-forradalom kitörése minden napra várható.

A bolgár követség mindent cáfol

Tegnap este a bukaresti bolgár követség a következő hivatalos kommunikét küldte meg a lapoknak:

„A bolgár királyi követség ezennel kijelenti, hogy egyes lapok azon hírei, melyek bolgár forradalomról és kommunista harcokról szólnak, teljesen légből kapottak. Ugyancsak a legkategorikusabban cáfoljuk meg és utasítjuk vissza azon valótlan híreszteléseket is, melyek bulgáriai zsidó és görögellenes üldöztetésekről szólnak.“

A bolgár követség e nyilatkozatához a „Lupta“ a következő kommentárt fűzi: „Rendkívül érdekesnek és kissé gyanusnak találjuk, hogy a bolgár követségnek csak most, ilyen későn jutott eszébe cáfolni az „állítólagos kommunista forradalmat“ annál is inkább, mert a londoni „Times“ szófiai levelezője már jóval a követség cáfolata előtt értesítette lapját a bolgár felfordulásról. Mi ismerjük a „Times“ komolyságát és tudjuk, hogy nem közöl valótlan vagy pláne fantasztikus híreket egy oly jelentős eseményről, mint amilyen a bolgár forradalom. Egyébként álljon itt állításaink megerősítésül egy lakónikus nyilatkozat is, melyet Cankov kormányelnök a „La Bulgarie“-ban közölt s melynek alapján Herold Spender, a „Times“ szófiai levelezője a következő táviratot adta le lapjának:

— Cankov miniszterelnök és Kalfoff külügyminiszter kijelentették, hogy a veszély állandóan fenyegetőbb lesz.

Oroszország paktumot kötött a macedón fölkelőkkel

A „Lupta“ egyébként a bolgár követség

Háromrendbeli gyilkossággal és huszonötrendbeli gyilkossági kísérlettel vádolják a csongrádi merénylőket

Elkészült az ügyészégi vádirat. Szeptemberben lesz a főtárgyalás

(Budapest, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csongrádi bombamerénylők ügye jelentős stádiumhoz érkezett. Az ügyész ugyanis elkészült vádiratával, amely nem nagy terjedelmű és csupán a konkrét tényekre, a bizonyítékok felforolására és az indokolásra szorítkozik. A részletes és terjedelmes vádat a szolnoki ügyészség referense csak a főtárgyaláson fogja nagyobb beszéd keretében kifejtetni.

Három gyilkosság és huszonöt gyilkossági kísérlet

A vádirat háromrendbeli gyilkosság büntetével és huszonötrendbeli gyilkosság kísérleté miatt emel vádat *hét gyanúsított ellen. Nem emeltek vádat ellenük gyilkosságra való szövetkezés miatt*, holott ezt a vádpontot a szegedi ügyészség első beadványa tartalmazta.

Simkó Lászlót és Bölönyi Miklóst háromrendbeli gyilkossággal és huszonötrendbeli gyilkosság kísérletével vádolja az ügyészség mint tettestársakat, Pirocska Jánost, Pirocska Györgyöt, Fülöp Andort és Sági Jánost mint felbujtókat ugyanezekben a bűntényekben, Sági Rókuszt tünrészséggel vádolják.

A vád részletezése után részletes indokolás következik, amely minden kommentár nélkül felsorolja a tényeket. Elsősorban megállapítja, hogy Simkó László hajította be a Magyar Király-szálló báltermébe a bombát.

Hogyan történt a merénylet

Felsorolja a vádirat azt is, hogy Bölönyi Miklós a másik oldalról figyelte Simkó munkáját, majd amikor a szítáló esőben a bomba kanóca nem akart meggyuladni, átment a másik oldalról és cigarettája tüzevel gyújtotta meg a bombát, amelyet ezután Simkó egy lendülettel behajított a bálterem első ablakán. Részletesen foglalkozik a vádirat Pirocskák s a többiek szerepével. Pirocskák Simkó Lászlót,

cáfolata után is közli azokat az értesüléseit, amelyek a bolgár forrongásról számolnak be. A lap megbízható helyről úgy értesül, hogy Alexandroff macedón felkelővezér és Rakorszky között megegyezés jött létre, amelynek rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak. A nagyjelentőségű megegyezés pontjai a következők: Az orosz szovjet biztosítja Alexandroffot teljes támogatásáról és arról, hogy esetleges győztes forradalom után *tiszteletben tartja Macedónia függetlenségét.*

Viszont a macedónok kötelezik magukat arra, hogy Bulgáriában egy macedón-kommunista kormányzatot létesítsenek, melynek hadserege alkalmas pillanatban akcióba lép Románia, Szerbia, Török- és Görögország ellen. Ezzel egyidejűleg Szovjetország állandóan nagyobb összegekkel támogatja Macedóniát.

Száztízezer emberből áll a macedón hadsereg

Alexandroff, a macedón fölkelők vezére egyébként mozgósította hadseregét, melynek létszáma beleszámítva az irreguláris csapatsteteket is, meghaladja a száztízezer embert, ami a Balkánon igen jelentékeny erőt képvisel.

A macedón hadsereg egy nagyobb komitácikból álló osztaga tegnap este *jugoszláv területre halott, de véres harc után a szerb határcsendőrség visszaverte őket.* Mindkét részten halottak és sebesültek. A szerb határcsendőrség tizenöt tisztje elesett a harc folyamán. A macedón bandák viszont több mint kétszáz halottjuk hátrahagyásával menekültek vissza Macedónia területére. Az összeütközés után ma hajnalban egy jugoszláv ezred macedón területre lépett, foglyokat, gépfegyvereket és zászlót zsákmányolt, aztán visszatért a szerb határra.

A lakosság úgy a macedón, mint a jugoszláv határfalvakból tömegesen menekül az ország belseje felé.

a fiatal vakmerő parasztiut szemelték ki a bombavetésre.

A tények felsorakoztatása után következnek a bizonyító részek.

Elsősorban foglalkozik a vádirat azokkal a beismerő vallomásokkal, amelyeket Sági János kezdett meg Csongrádon, és amelyeket a terheltek először Weber Árpád rendőrkapitány, majd Zombori János szegedi vizsgálóbíró előtt tettek.

Szeptemberben lesz a főtárgyalás

A tárgyi bizonyítékok között ott szerepelnek azok a szilánkok, amelyeket a rendőri nyomozás alkalmával közvetlenül a merénylet után a bálteremben találtak, az a harminchárom patron, amelyet házkutatás alkalmával fedeztek fel. Az a tojásgránát, amelyre Pirocska János lakásán akadtak és az a szelence, amely robbanóanyagokkal volt megtöltve.

Nyilvánvaló ezután, hogy Ulain Ferenc ellen a bizonyítás nem sikerült, noha hetvenegy tanut kért kihallgattatni arravonatkozólag, hogy a bombákat nem Simkók vetették, hanem autóról vetették be. Értesülésünk szerint dr. Szécsény István, a bombavető védője a vádirat ellen nem fog kifogásokkal élni és így minden valószínűség szerint már szeptember elején kitézi a szolnoki törvénytörvény a bűntény főtárgyalását.

SUCHARD
CSOKOLADÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE

Hogyan lett a hajósinasból India alkirálya

Egy angol zsidó tüneményes pályafutása

A napokban közöltük Birkenhead volt angol kancellár amerikai beszédét a zsidókról. A kiváló államférfi Lord Readinggel igazolta, hogy az angol nép többre becsüli a zsidót, mint az amerikai és innen van, hogy Anglia zsidói is különbek. Lord Birkenhead az indiai alkirály tüneményes pályafutását a következőképpen írja le.

Lord Reading — polgári nevén Rufus Daniel Isaacs, akinek az idők során szerzett méltóságai révén teljes neve: First Earl of Reading Viscount Erleigh, First Viscount Reading — 1850 október tizedikén született Londonban. Apja a city egyszerű kereskedője volt.

1877-ben Rufus Isaacs apja tiltakozása ellenére Indiába utazott, hogy onnan árut hozzon Londonba és saját szemével tapasztalja, milyen kapcsolatokat lehet teremteni kereskedelmi tekintetben Anglia és India között. Takarékosági okokból mint egyszerű hajósinas tette meg az utat a Hugli-River-en egy vitorlás hajón Kalkuttáig. Ha valaki akkor megjárta volna neki, hogy egykor ugyanezen az úton mint India alkirálya fog telvonulni, egészen bizonyos, hogy a prófétát bolondnak tartotta volna.

Mégis megtörtént.

Rufus Isaacs nemcsak abban különbözött többi zsidó hivatalnok pályatársától, hogy mint zsidónak minden tekintetben több energiát kellett kifejtenie a ranglétrán való előrejutásban, hanem abban is, hogy kereskedői pályafutása szerencsétlenül végződött. Önhibáján kívül csődöt kellett bejelentenie és a londoni tőzsde a fiatal kereskedő ellen árverést rendelt el. Tekintélyes összegről volt szó és Isaacs, akinek semmi üzleti rafinériája nem volt és akit barátai elhagytak, kétségbeesetten gondolt pályafutása végére. A pályára, amely alighogy megkezdődött, már be is fejeződött.

Vizont itt kezdődött a fiatal kereskedő nagy karrierje. Nekiállott jogot tanulni, hogy alkalmazást kapjon a bíróságnál. Különösen a büntetőjog iránt tanúsított nagy érdeket és a büntetőjogról írott értekezleteivel rövid idő alatt mesterei bámulatát vívta ki. Elejtette azt a tervét, hogy bírónak képeztesse magát, ahelyett az ügyvédi pályát választotta és öt év múltán már gazdag ember volt, régi adósságait pedig utolsó pennin kifizette. A bíróságoknál bámulták éles ítélőképességét és megszerették finom, konciliáns modora miatt. A bírák mindig meg voltak győződve, hogy Rufus Isaacs soha nem képvisel olyan ügyet, mely nem lett volna tisztességes és minden vonatkozásban tiszta és helytálló. A legnépszerűbb jogászok egyike lett és amikor az angol ügyvédi kamara elnöksége megüresedett, őt választották az elnöki székbe, majd képviselőként az alsóházba. 1904-től 1913-ig az alsóház tagja volt, ahonnan meghívták őt az állam igazságügyi szolgálatába. 1913-ban főügyész lett és ugyanabban az évben koronaügyész, majd az angol birodalom legfelsőbb igazságügyi hivatalnok: igazságügyminiszter.

A háboruban Rufus Isaacsnak módjában volt érvényesítenie kiváló diplomáciai talentumát. Lloyd George al eoytt kidolgozta az angol kincstári hivatalban azokat a pénzügyi terveket, amelyek alapján az angol birodalom belépett a hadviselő államok sorába. 1915-ben elnöke lett az Egyesült Államokban működő angol-francia kölcsönügyi bizottságának. 1917-ben különös megbízással ismét Amerikába küldték és 1918-ban az Egyesült Államok rendkívüli követe lett. Lord Birkenhead, aki jól ismeri az indiai alkirályt, több alkalommal megírta róla, hogy Washingtonban még nem volt angol követ olyan mépszerű, mint sir Rufus Isaacs. Pályája derekán elérte azt, amit polgárember Angliában elérhet: India alkirálya lett. Ezzel súlyos rizikót vállalt olyan korban, amikor már az ember erői hanyatlóban vannak. Az angol nép figyelve azonban fokozottan irányul India felé, amely tudvalevőleg az utóbbi időben rendkívüli események színhelye volt és Lord Reading jellemétől, okosságától, főleg diplomáciai képességétől rendkívül sokat várnak az indiai állapotok konszolidálása szempontjában.

Ha Lord Reading visszatér Angliába, minden valószínűség szerint helyet adnak neki a legfőbb államtanácsban.

Agyonlőtték a hegyközszentimrei cigányharamiát

Lakatos Béla, a bihari betyár, utoljára iszik bort. A diószegi állomásfőnök agyonlőtte a kötekedő haramiát

(Oradeamare-Nagyvárad, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lakatos Bélát, a hegyközszentimrei hírhedt cigányharamiát, aki hónapok óta tartja rettegésben a bihari községet, tegnap

Aman Constantin diószegi állomásfőnök agyonlőtte.

A bandita utolsó óráinak történetét itt adjuk: Tegnap délután hét órakor Nagy István diószegi szőlőjében vidám baráti társaság borozgatott, amikor hirtelen felpattant az ajtó, egy elszánt képű cigánylegény rogtott be az italozók közé. Válláról három puska lógott, magassáru katona csizma és vadonatúj tiszti nadrág feszült a lábán, de felső testét csak egy rongyos ing borította.

— *En vagyok Lakatos Béla — riasztott rá a vendégekre — adjatok bort inni.*

Az italozó társaság halálra rémült, csak Nagy István a házigazda nem vesztette el lélekjelenlétét. Szántászándékkal a legerősebb delavárral kínálta a kelleetlen vendéget, aki hamar berugott az erős bortól és megbékélve

Letartóztattak egy fél falut a Terente-ügyben

Még mindig nem fogták el a mocsarak királyát. Terente cinkosai tévútra vezették az üldözőket. Más rablóbandák visszaéinek Terente nevével

(Bucuresti-Bukarest, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Négy napja már, hogy a kivezényelt katona- és csendőrkülönítmények valóságos hadjáratot vezetnek a brailai mocsarak királyának bandája ellen. Eddig azonban teljes kudarccal végződött a hajszja, mert a hírhedt brigantinak négy nap óta nyomát sem látták.

Hol van Terente?

Az üldözők eddig Terentének egyetlen legényét tudták elfogni: Pavlusca Vasilet, aki azonban minden felvilágosítást megtagad a banda rejtekhelyéről. A hatóságok egyik része bizonyosra veszi, hogy Terente bandájával kiszökött a gyűrűből és Bulgária felé vette az útját. A katonai csapatok parancsnoka azonban meg van győződve arról, hogy Terente a banda rejtekhelyén a mocsarak közepén húzza meg magát, ahonnan többet nem tud elmenekülni és előbb-utóbb bizonyosan kézrekerül.

Igen megnehezíti az üldözést az a körülmény, hogy a népszáj valóságos legendát szót már Terente alakja köré és beteges fantázia-viziókat termel. Megrémmült pásztorok szinte óráról órára jelennek meg a hatóságok előtt és esküdjöznek égre-földre, hogy itt, vagy ott látták éppen az imént a hírhedt haramiát.

Tegnap már Galacból jelentették, hogy ott bukkant fel Terente és egy ottani görög kereskedőhöz fenyegető levelet intézett. Az illetékes hatóságok valószínűnek tartja, hogy kisebb kalandorok visszaéinek a rettegett haramia nevével és ő nimbuszát használják fel gaztetteik elkövetésére.

Egy egész falu cinkostársa Terentének

Az üldöző hatóságoknak nemcsak a jóindulatú, de agyrémeket látó hamis híradásokkal kell megküzdeniük, hanem Terente cinkosainak tudatos félrevezető szándékaival is. Tegnap ugyanis kétségtelenül kiderült, hogy Darsa község valamennyi lakójával együtt tudatos bűntársa a haramiának és a falu lakosai napok óta ügyes mesterkedésekkel hamis nyomra terelik az üldözőket.

A katonai parancsnokság rendelkezése tegnap a falu fele lakosságát bűnrészesség gyanúja miatt őrizetbe vették és a brailai rendőrprefektúrára állították elő, ahol állandóan folyik a kihallgatásuk. A parasztek azonban állhatatosan tagadnak. Az üldözés sikere érdekében a katonai parancsnok elűtötte a Dunán a halászosonakok közlekedését, nehogy így a cinkosok hírt adhassanak a haramia-vezérnek.

Terente családtagjait szabadonbocsájtották

A Terente-ügyben bevezetett vizsgálat újabb

hegyta el a szőlőt. Utközben kitört rajta a virtus és a diószegi pályaudvar előtt belekötött két vonatkísérő katonába. A katonák igazolásra szólították fel a puskás legényt, aki nekik is odakiáltotta:

— *En vagyok Lakatos Béla!*

A következő pillanatban már le is kapta egyik fegyverét a válláról és rálőtt az egyik katonára. A katona idejében a földrehasált és így a golyó a fejefölött süvített el. A lövés zajára a forgalmi irodából kirogtott

Aman Constantin állomásfőnök és vadászfegyverével a menekülni igyekvő bandita után lőtt.

A lövés talált, de Lakatos Béla sebesülten is bevászorgott kukoricásba, ahol nyomaveszett. Ma délelőtt azután a csendőrség felkutatta a kukoricást és *nem messze a pályaudvartól rábukkantak a haramia holttestére.*

A törvényszéki orvosszakértő még ma felboncolta Lakatos holttestét és megállapította, hogy a haramia tüdejét 25 sörét járta át.

adatok azt látszanak bizonyítani, hogy a bűnrészesség gyanúja miatt őrizetbe vett személyek egy része ártatlan. Illetékes helyen ugyanis megcáfolták azt a hírt, hogy a lipoveni halászosok Terente bűntársai. Hivatalos közlés szerint ennek a hírnék éppen az ellenkezője igaz, a halászosok ugyanis számos hasznos utbaigazítással szolgálták a nyomozó hatóságoknak.

A lipoveni csendőrség tagjait, akiknek szerepe még nem tisztázódott, továbbra is fogvatartják. Terente nővérét és fivérét ellenben tegnap szabadlábra helyezték, mert semmi bizonyíték sem merült fel bűnösségük mellett.

Legújabb jelentés szerint az üldöző hatóságok megtették az intézkedéseket, hogy Terente Beszarábiába jutását megakadályozzák.

A konzervatívek indítványát elvetette az angol parlament. Londonból jelentik: Az alsóház 220 szavazattal 135 ellen elvetette a konzervatív-párt indítványát, hogy a munkáslahások építkezéséről szóló törvényjavaslatot vegyék le a napirendről. A törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is megszavazták.

Letartóztatások a teheráni amerikai konzul meggyilkolása ügyében. Teheránból jelentik, hogy az ottani amerikai konzul meggyilkolásáért száz embert letartóztattak.

Nagy harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlin harisnya divat színben	lei	69
Cérna-muszlin minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárakban óriási választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

Szőrmefestés és
gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT
"KRISTALY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 598

Gyapju és gyapju-
fonalfestés

Telefon 598

haramiát

ben kitört rajta a dvar előtt belekötö. A katonák igazság legényét, aki

! már le is kapta és rálőtt az egyik a földrehasalt és ritett el. A lövés rontott

sfőnök és va- külni igyekvő lött.

Béla sebesülten is hol nyomavestett. rség felkutatta a pályaudvartól rá- re.

értő még ma fel- és megállapította, őret járta át.

gyben

utra vezették az ni, hogy a bűnré- tett személyek egy- ugyanis megcáfol- halászok Terente nt ennek a hírnek halászok ugyanis szolgáltak a nyo-

t, akiknek szerepe is fogvatartják. en tegnap szabad- nyitók sem merült

üldöző hatóságok y Terente Beszará-

nyát elvetette ből jelentik: Az elvetette a kon- a munkáslahások ot vegyék le a harmadszori olva-

eráni amerikai a. Teheránból je- konzul meggyilkol-

ásár

rakkal.

25

53

69

98

125

T

asi választék! al kaphatók!

nyapja- estés

Emberek az uccán

II.

Köszönés

Ha a tengeren hullámzó végtelen vizen hajók találkoznak, apró kis zászló szokken a főárbóc fölé, köszöntik egymást. Idegen hajók az idegen vizen.

Az emberek, ha uccán találkoznak, vagy köszönnek egymásnak, ha barátok vagy ismerősök, vagy nem köszöntik egymást, ha idegenek. Vannak esetek, amikor az emberek nem az uccán, hanem másutt találkoznak, akkor tér és idő szerint különböző formákban üdvözlik egymást. Reggel legtöbbször „Jó reggelt“-el köszönnek, a nap későbbi szakában „Jó napot“-tal, este pedig „Jó estét“, vagy „Jóéjszakát“ mondanak egymásnak. Ezek a köszönések azokban igen sablonosak és nincs bennük érdekesség.

Az érdekes és nem sablonos köszönések közül a következők használatosak: „Ásszója“ (alias: elázatos szolgálja) így leginkább kereskedőségek köszönnek, akik valamikor teljesen kimondották az elázatos szolgálját, ezután az idők demokratizálódása folyamán elhagyták a szolgálját (esetleg az alázatos) és most csak egy energikus „Ásszója“-val köszönnek.

Ez az „Ásszója“ ezután különböző variációiban is igen nagy használatnak örvend. Így például a borbély- és fodrász-üzletek alkalmazottjai kiváló előszeretettel kezelik az „Ásszója kremássa“ című és jellegű formát is, eddig még hi nem derített okokból.

Régebben így is köszöntek, hogy „Minden jót kívánok“ ez azonban már nem igen használatos, mert az emberek nem kívánnak többé „minden jót“. Ha netalán mégis kívánnának, akkor sem mondják.

Használatos ezeken kívül a „Viszont látásra“ című köszönés is, ami teljesen érthető és természetes volt mindaddig, míg az emberek hetvenszázaléka meg nem udoorodott a „viszont látás“-tól. És azóta csak nyárspolgári körökben ismeretes e köszönési fajta.

Bányász és siberkőrökben forgalomban van a „Jó szerencsét“ köszönés is. Bányászoknál helyénvaló, siberkőrknél pedig hiábaváló.

Mind ezeken kívül a köszönésnek még számos módja és formája van. Sőt vannak emberek, kiknek egész egzisztenciájuk a köszönésre épül. Ezek a „Köszönő Emberek“.

A „Köszönő Ember“ kávéházak legszimpatikusabb alakja. Éa kövér, kopaszfejű rendkívül előzékeny embernek ismerem a „Köszönő Embert“, t, aki a vendégek elé megy, egymásután automatica többször meghajlik derékban, nagy fehér zsebkendőjével letörli a homlokán gyöngyöző izzadsárcseppeket (mert a „Köszönő Ember“ mindig izzad), ezután arcán különös, meleg, jóindulata báj ömlik el és köszön.

A köszönéssel azonban még korántsem fejeződik be a „Köszönő Ember“ hivatalos teendője. Helyet mutat kövér ujjával a közönség feketéző, fagyaltatóz rengetegében, lesegíti a magad, nejed öngyógyasága és kedves gyermekeid kabátját, kalapját, el- kisér asztalodhoz és amikor már minden lehető udvariasságot elkövetett személyed és b. családoddal szemben, akkor ismét köszön.

Altalábanvéve én először nagyon tisztességes foglalkozásnak tartom a „Köszönő Ember“ foglalkozását, mert ő talán az egyetlen valaki, aki fölülemelkedik a társadalmak minden korlátján fajok és vallások gátján, egyetlen célért, hogy köszönhessen mindenkinek, másodsor pedig a mindenkit legyőző udvariasság megtestesítőjét látom a „Köszönő Ember“-ben annál is inkább, mert már a jó öreg német közmondás is megmondotta, hogy — Mit dem Hute in der Hand, kommst du durch das ganze Land. (k. s)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

Keserü vers

Irta Hajnal László

Istent móddal szerettem,
A hazát okos ésszel,
A pártokon nevettem,
Nevettem szenvedésel
S mégis ember maradtam.

Vadított paripákkal
Versenyt én nem futottam,
Nem sétáltam a rákkal,
Mégis hová jutottam,
Ó, rossz óráju virtus!

Keréktelen szekérbe
Sárkányt hiába fognak,
Az itéletes égbe
Szeliden mosolyognak
A tajtétkverő dühre.

Zsidót hiába visznek
Tajték alá alapnak,
Az istenek se hisznek
Az oktalan haragnak
S a tört szekér se mozdul!

Magaddal vessél számot
Ha verni visz a lépted,
Míg rossz szíved nem szánod
S nem gyűlölsz a vétket,
Örök a szenvedés!

Zsidónak lenni mámor,
Kit versre szült az anyja,
Akit mindenki vádol,
Ha elcsitul haragja,
Örökre elcsitul...

— A polgármester itthon. Dr. Utalea, Kolozsvár város polgármestere ma reggel Bukarestből hazaérkezett és magával hozta a vízvezetési művek kibővítésére vonatkozó elvesztett hitt aktaesemót. Az iratokkal együtt jött a belügyminisztérium műszaki osztályának e kérdésben hozott döntése is,

amely úgy szól, hogy a tanács ez év április elsején hozott határozatát jóváhagyta azzal, hogy a szerződés megkötésével föltétlenül figyelembe vevendők a Legfőbb Műszaki Tanács kikötései és hogy a munkálatokat addig meg se kezdjék, amíg a költségekre megfelelő tőke nem áll rendelkezésre. A polgármester résztvett a liszt és kenyérárak megállapítását célzó ankéton, amelynek határozatait a napokban hozzák nyilvánosságra.

— Százhusz árucikk behozatali tilalmát függesztették fel Magyarországon. Budapestről jelentik: A kormány legutóbb kiadott rendeletével százhusz árucikk behozatali tilalmát függesztette fel. Nehány lukszcikkktől eltekintve főként az élelmézés és ruházati cikkek behozatalát engedélyezték, amelyek széles tömegeket érintenek.

— Méltányolják a működésemet. Azt már eddig is tudtuk, hogy az Uj Kelet egyik legkedvesebb lapja a kampóskeresztes tábornak és a kávéházban legelső sorban az Uj Kelet után nyulnak az intranzigens antiszemíták. Azt azonban, hogy saját szerkesztői személyünk is akkora becében áll, hogy az arcunkat is jól megjegyzi, csak tegnap tudtuk meg. Azt is csak úgy, hogy tegnap este kilenc órakor nagyon sokan állottak az egyik mozgó pénztárlakka előtt. Már untam a várást, leghátul hallgattam a hosszú sorban és izzadtra gyűrtem már a huszlejes papírpént. A pénztárlakknál egy fiatalember háta állta el a kilitást, aki vagy hat embernek váltott egyszerre jegyet.

— No — gondoltam magamban — legyen én a hetedik és barátságosan megkocogtattam a hátát. Kérem — mondtam neki — váltson nekem is egy 15-75-set. Két perc múlva mellettem állott már a fiatalember, akkor láttam meg, hogy virág helyett kampóskeresztet hord a gomblyukában és barátságos mosollyal nyomata markomba a jegyet egy ötlejes kíséretében. Aprópénzem nem volt nekem se, hiába kutattam át a zsebeimet egy lejért.

A szolgálatkész fiatalember várt türelmesen egy darabig, de amikor látta, hogy az egy lej csak nem akar előkerülni elnevette magát és odaszólt a magyarul is tudó barátjának.

— Mondja meg a szerkesztő urnak, hogy nem baj, a legközelebbi tüntetésnél majd lepofozom rajta azt az egy lejt.

Ezért aztán nagyon jókedvű voltam az egész előadás alatt.

— Végre is — vigasztaltam magam — négy és félévi munkának csak meg van az eredménye. Nem éltem hiába. Hiszen ismerik és méltányolják az embert...

— Ügyvédi hír. Dr. Vajda Jakab ügyvédi irodáját Világosról Arad (Str. Unirei 9.) helyezte át.

Magyar Színház!

Jöjjen el mindenki!

1924 július hó 27-én van a

Nevető vasárnap!

„Ö“



Parbaj

és

„ZIGOTTO“

közt!

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ“-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-6



A valódi

Schicht „Szarvas“ védjegyü szappan

kiméli értékes fehérneműjét

— A kereskedelmi alkalmazottak a hét órai záróráért. Többször ismertettük már azt a küzdelmet, amely a kolozsvári kereskedők és alkalmazottak között a hét órai záróra körül folyik és ismertettük a kereskedők álláspontját is. A kolozsvári fűszeralkalmazottak szakcsoportha e hó 24-én tartott taggyűlésén a leghatározottabban állást foglalt az egyes főnököknek minden olyan irányu akciója ellen, amely a hét órai záróra megváltoztatására irányul. Az alkalmazottak szerint a hét órai záróra csak a szeszélarusítókat sújtja és leszögezik, az alkohol ellen és az emberi jogokért folytatott harcukban maguk mögött érzik a jóhiszemű embereket.

— Herzl-gyászünnepek. Reghinul-Sasesc — Szászrégenből jelentik: Az itteni zsidóság óriási részvétele mellett ünnepelték ott hétfőn este Herzl halála huszadik évfordulóját. A gyászünnepeket Fixel Vilmos nyitotta meg jiddis nyelven. Ezután a Barisszia énekkara az „El kolé rachmim“ című gyászdalt énekelte. Dr. Rosenfeld ügyvéd ismertette Herzl Tivadar életét és művét. Az ünnepeket a Barisszia Hatikva-éneke zárta be. — Felsővisón az ottani Aviva Rotschild Salamonné vezetésével propagandakirándulást rendezett Gura-Funtinára, ahol az összegyűlt közönség előtt ismertette a nap jelentőségét és adományokat gyűjtött a Keren Kájemet javára. Az ünnepély sikeréhez nagyban járult hozzá Basch Jenő, aki több Cionplakettet bocsátott az Aviva rendelkezésére és így hathatósan hozzájárult a gyűjtés sikeréhez.

— Megalakult az új görög kormány. Athénből táviratozzák: Az új kormány megalakult a kormánybuktató pártok tagjaiból. Miniszterelnök és tengerészeti miniszter Sofulis, külügyminiszter Rusos, hadügyminiszter Katakis, belügyminiszter Mauromihalis, pénzügyminiszter Zuderos, földművelésügyi és igazságügyminiszter Milonas, közgazdasági miniszter Maris, közlekedésügyi miniszter Notzaris, népjóléti miniszter Orfandis, közoktatásügyi miniszter Veliantis, rendőriminiszter Prortsinogheos. Az új kormány július 28-án mutatkozik be a kamarának, amelyet aztán szög elnapolnak.

— Az olasz kormány sajnálja az orosz követség elleni merényletet. Rómából jelentik: Az olasz kormány az orosz nagykövetség előtt sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy egy fascista csoport megtámadta Albano mellett az orosz nagykövetség autóját.

— A cionizmus keresztény harcosai. Most, hogy a zsidó világ Herzl Tivadar halálának 20 éves évfordulója alkalmával behatódóan foglalkozik a cionizmus fejlődésével és lényegével, alkalomszerű visszaemlékezni arra, hogy Herzlnek nemcsak zsidó munkatársai voltak a mozgalomban. A badeni nagyherceg tudvaleg nagy rokonszenvennel viseltetett a cionizmus iránt és több alkalommal hozzásegítette Herzlt diplomáciai sikereihez. A nem-zsidó cionisták között volt Rav. Hechler, a ma is Bécsben élő angol lelkész, akinek jóságos feje gyakran tünt fel a cionista kongresszusokon. 1896-ban ismerkedett meg Herzl Grant Villiammal, egy edinburgi bankárral, aki saját bevallása szerint a Biblia olvasása révén jött arra a gondolatra, hogy a zsidókat vissza kellene telepíteni atyják országába és ez a keresztények kötelessége lenne kárpótlásul a sok szenvedésért, amelyet a zsidóknak el kellett tűnőniük a keresztény vallású népektől. 1892-ben Grant egy nagygyűlésen fejtette ki eszméit. Jóllehet nem talált nagy megértésre, a propagandát mégsem hagyta abba, hanem

minden alkalmat megragadott egy palesztinai zsidó otthon megteremtésére. Tudomást szerzett egy Londonban működő „Chowe-Cion“ egyesületről, amellyel érintkezésbe lépett. Már akkor azon az állásponton volt, hogy csakis Anglia lenne hivatva arra, hogy Palesztina fölött protektorátust gyakoroljon. Herzl fellépése után azonnal csatlakozott a cionista mozgalomhoz, amely hite szerint a zsidókérdés egyetlen megoldási lehetősége. William Grant ma is cionista működést fejt ki. 1922-ben összes edinburgi és liverpooli vállalatát likvidálta, hogy utolsó éveit teljesen a cionista-ügynek szentelhesse. Két év óta állandóan utazgat és mind-

nütt propagálja a cionista eszméket. Grant Palesztinában is volt, ahol — ő maga mondta egy újságíróknak — a zsidó kolonisták munkája meggyőzte őt arról, hogy a zsidóknak joguk van a nemzsidó világtól is követelni az újjáépítésben való részvételt. Grant ezidőzerint New-Yorkban van és részt vesz az Újjáépítési-Alap javára folyó gyűjtési akcióban.

— Öngyilkos pesti tőzsdebizományos. Budapestről jelentik: Dr. Bán Zoltán tőzsdebizományos, akit csekkhamisításért köröztek, miután a fővárosból megszökött, Erden felakasztotta magát.

KÖZGAZDASÁG

Kibővül az iparfelügyelőségek hatásköre

Készül az energiatörvény végrehajtási utasítása. Az iparfelügyelőségek fogják végrehajtani az új törvényt

(Cluj-Kolozsvár, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament nem régen szavazta meg az új, nevezett energia-törvényt, mely az ország természeti erőforrásainak felhasználási módját szabályozza. A megszavazott törvénynek most van kidolgozás alatt a végrehajtási utasítása, mely szeptember első napjaiban fog megjelenni. Mint jól értesült forrásból értesülünk, a végrehajtási utasítás az iparfelügyelőségekre fogja ruházni a törvény gyakorlati végrehajtását. Az iparfelügyelőségeknek lesz feladata, hogy az egyes üzemek és gyárak új gépeik felszerelésénél, vagy új gyárak alapításánál olyan rendszerű technikai felszereléseket állítsanak be, melyeknek hajtóerejét a felállítandó gépek vagy üzemek területén található természeti energiák szol-

gáltathatják. Így például szénvidéken szénnel táplálható gépek, petróleum-vidékeken benzin-motorok, földgáz-vidékeken pedig földgázra berendezhető hajtóerők beállítását fogják csak engedélyezni előzetes szakvizsgálat alapján az iparfelügyelőségek. Az energiatörvény végrehajtásával kapcsolatban arról is értesültünk, hogy a kazánvizsgálat feletti főfelügyelet ismét az iparfelügyelőségek kezébe megy át, ami annál is inkább érthető, mert az iparfelügyelőségeknek az energiatörvény végrehajtásával szélesesen kibővülő munkaköre mintegy kategórikusan megszabja, hogy a kazánvizsgálatot is az az ipari tórum lássa el, melynek hatáskörébe az üzemek technikai struktúrájának kiépítése utaltott.

A nagyiparosok kifogásolják az aranyvalutában megszabott illetékeket

A vámtarifarevizió kritikája. A minisztérium tisztázza a helyzetet

(Cluj-Kolozsvár, július 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy az életbelépő új vámtarifa végrehajtása körül zavarok látszanak kialakulni. Mint jelentették, ipari részről különösen azt kifogásolják, hogy a miniszter aranyvalutában határozta meg a vámtételeket. Ugyanis, ha következetesen keresztülvizszik azt az elvet, hogy a vámtételeket az aranyvalutának megfelelő napiárfolyam papírpénzben kell fizetni, akkor az ipari védelem követelményei nemhogy érvényesülni fognak, hanem ép ellenkező eredményre fognak vezetni. Az iparnak, tudniillik ha a valuta fokozatosan tovább romlana, nem nagyon van szüksége vámvédelemre, mert könnyen versenyezhet az olcsó belföldi termelés révén. Viszont ha a valuta emelkedik, akkor a belföldi ipar az aranyvalutában megszabott vámillétekek mellett is nehéz helyzetbe jut s az átmeneti időköt csak akkor tudja megcsúszni, ha a kormány egy nagyon erős vámvédelmet biztosít számára. Ezt bizonyítja Csehország példája is, ahol a horribilis valutaemelkedés idején megfelelő vámvédelem híján sorsa mentek tönkre a vállalatok. Ha az aranyvaluta megfelelő ártértékkel lesz mindig érvényben, akkor az a helyzet áll elő, hogy éppen a valuta javulása idején fog az ártértékelési kulcs emelkedni s ezáltal súlyos krízis idején az ipar

az új vámtarifa mellett is vámvédelem nélkül fog maradni. Ez az oka annak, hogy bár a romániai nagyiparosság a vámvizitio generális intézkedéseit örömmel veszi tudomásul, a módot, ahogyan ezt a vámtarifarevizitiot életbeléptette a kormány, aggodalommal kell kritizálnia.

A másik pont, amely zavarokat szül, a „dekret lege“ harmadik §-ában van lefektetve, amely kimondja, hogy a felsorolt vámtételek csak azon országok iparával szemben lesznek maximálisan, tehát kedvezményesen érvényben, mely országok vagy maguk is a minimális vámtarifát alkalmazzák a román iparcikkkel szemben, vagy pedig a legmagasabb kedvezmény elvét biztosítják szerződésileg Romániának. Annak megállapítására, hogy az egyes államok velünk szemben a minimális tételeket alkalmazták-e, igen alapos előtanulmányra volna szükség, viszont a második feltétel fenforgása körül igen eltérőek a nézetek. Minthogy Románia ezidőig egyetlen állammal sincs kereskedelmi szerződéses viszonyban, a külföldi államok ügyvivői sérelmet látnának abban, hogy tényleges kereskedelmi szerződések hiányában, melynek a román kormány tartózkodása az oka, elesnének a kedvezményektől s háromszorosát kellene a vámtételeknek fizetni országuk iparcikkjei után.

Magyar Színház

Vasárnap, július 27

Párbaj
Zigotto és „Ó”

között

Bohózatok 7 felvonásban.
Ha! Ha! Hi! Hi! Ho! Ho!

Hétfő, július 28

Az elnyomottak

Társadalmi dráma a francia történelemből
a XVI. századból 7 felvonásban. Főszerepben:
Raquel Meiler, Sarah Bernhard



7

ACTE

Hétfő, július 28-tól kezdve

7

FELV

AZ ELNYOMOTTAK

Nagy társadalmi dráma a francia történelemből, a XVI. századból.

Főszerepben:
Sarah Bernhard
Kastíliai véreb! Nem kell reklám!

A Magyar Színházban!

E kérdé-
zését célzó
nisztériumban
kereskedő-v
országokkal
„dekret lege
illetőleg kil

A piacon
be, mint teg
ezzel szembe
kevés, Gyen
jegyzték:
korona 350
frank 428
frank 1180
olasz lira 10

Bakares
London 102
42-90, Bécs
Bakares
56, leva 1
francia fran
10-10, drac
lengyel mári
korona 27-5
Zürich. N
Amsterdam
543-75, Lo
2785, Mila
1615-00, B
640-00, B
106, Bécs

Az ar
gyűlése. A
nappal ezel
gyáriparoso
jelentek m
molt azokr
bukaresti k
arra, hogy
a kisebb ü
hoz, ugy
hetne az a

Me
és iparka
már jelent
kamara l
ledik a m
lasztmányá
a választu
dőt és 16
a szászvár
Os
videkeke
lőbb repr
keznek.
küldöttei
déli fő
Erdélybe
női kar
az ottani

A
ügye. Ne
a nagyk
résztvény
vott kö
tóságot j
székhez
hogy a l
régi iga
helyezi
döntése
igazgató
nem hiv
lett voln
kat kor
hívás s

G

Kö

4 július 28

Grant Paleszmondotta egy munkája meg... joguk van a... újáépítésben... New-Yorkban... javára folyó

ebizományos. Zoltán tőzsde... sért köröztek, Erdén fel...

re végrehajtani

n szénmel táp... benzín motorok,... ndezhető hajtó... lyezni előzetes... gyelőségek. Az... esolatban arról... at feletti főfel... kezébe megy... aart az iparfel... végrehajtásával... gy kategóriku... álatot is az az... skörébe az üze... kiépítése utal'

utában

védelem nélkül... hogy bár a... evezio generalis... domásul, a mó... viziót életbelép... mal kell kriti...

rokot szül, a... van lefektetve... olt vámtételek... embem lesznek... esen érvényben... minimális vám... oikkokkal szem... b kedvezmény... mániának. An... gyes államok... ételeket alkal... lmányra volna... tel fenforgása... Minthogy Ro... l sines keres... a külföldi ál... ak abban, hogy... ek hiányában... artózkodása az... tól s háromszo... zetni országuk

E kérdésekre vonatkozólag a helyzet tisztázását célzó intézkedések most kerülnek a minisztériumban megvitatás alá és különösen a kereskedő-világ várja kíváncsian, hogy mely országokkal szemben lesznek alkalmazandók a „dekret lege“-ben megállapított harmincszoros, illetőleg kilenvenzszeres vámtételek.

A mai valutapiac

A piacon ma még fokozottabb lauhulás állott be, mint tegnap. A kereslet igen gyenge volt, ezzel szemben a kínálat élénk. Áru sok volt, pénz kevés. Gyenge forgalom mellett a következő árakat jegyezték: Osztrák korona 306-312, magyar korona 350-360 cseh korona 680-688, svájci frank 4280-4290, dollár 231-232, francia frank 1180-1190, font sterling 1020-1028, olasz lira 10-15-10 20.

Valutapiac július 26-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1190, Berlin - London 1020, Newyork 231.00, Róma 1020, Zürich 42.90, Bécs 32.80, Prága 687, Budapest - Bukarest. Valuták: Napoleon 835.00, márká 56, leva 158, török lira 118, font sterling 1010, francia frank 1240, svájci frank 43.50, olasz lira 10.10, drachma 390, dinár 265.00, dollár 229.00, lengyel márká 44.00, osztr. korona 34.00, magyar korona 27.50, cseh korona 690. Zürich. Nyitás - Zárlat: Berlin 129.00-130.00, Amsterdam 203.00-208.00, Newyork 544.00-543.75, London 2389.50-2393, Páris 2767.50-2785, Miláno 2350-2352.50, Prága 1615.00-1615.00, Budapest 69.00-69.00, Belgrád 640.00-640.00, Bukarest 237.50-237.50, Varsó 106-106, Bécs 76.60-76.60.

Az aradi gyáriparosok szövetségének közgyűlése. Az aradi gyáriparosok szövetsége néhány nappal ezelőtt megtartott közgyűlésén az aradi gyáriparosok és vállalatok vezetői nagy számmal jelentek meg. Az aradi szövetség jelentése beszámolt azokról a jelentős eredményekről, melyeket a bukaresti központ elért. A közgyűlésen rámutattak arra, hogy ha Arad megye összes gyárai, beleértve a kisebb üzemeket is, csatlakoznának az UGIR-hoz, úgy sokkal jobban és eredményesebben lehetne az aradi és aradvidéki ipart megvédelmezni.

Megválasztották a dévai kereskedelmi és iparkamara választmányát. Az Uj Kelet már jelentette, hogy a dévai kereskedelmi és iparkamara létesítésének terve nagy lépésekben közeledik a megvalósulás felé. Az új iparkamara választmányát e hó 21-én már meg is választották. A választmányban a dévaiak részéről 16 kereskedőt és 16 iparost választottak be és két-két tagot a szászvárosi kereskedők és iparosok részéről.

Osztrák geológusok az erdélyi földgázvidékeken. A bécsi földrajzi intézet legkiválóbb reprezentánsai hétfőn este Kolozsvárra érkeztek. A vendégeket az iparfelügyelőség kiküldöttjei fogják fogadni. A geológusok az erdélyi földgázvidék tanulmányozására jöttek Erdélybe, miért is kedden a kolozsvári mérnöki kar kíséretében kiutaznak Tordára, hogy az ottani földgáztelepeket tanulmányozzák.

A nagykarolyi birtokossági malom ügye. Nagykarolyból jelentik: Ismeretes, hogy a nagykarolyi birtokossági malom néhány részvényese egy alapszabály-ellenesen összehívott közgyűlésen megfosztotta a volt igazgatóságot jogaitól. A régi igazgatóság a semmitószékhez fordult jogorvoslásért, amely kimondta, hogy a közgyűlés jogtalanul fosztotta meg a régi igazgatóságot jogaitól s így azt vissza kell helyezni régi jogaiba. Jóllehet, a semmitószék döntése már két hónapja megtörtént, az új igazgatóság még most sem adta át helyét s nem hívta össze azt a közgyűlést, melynek az lett volna a feladata, hogy a szabálytalanságokat korrigálja. Most már megtörtént az összehívás s az új közgyűlés a jövő hónap végén fog lezajlani.

Mint hírlik, a közgyűlésen az előterjesztendő könyvszakértői jelentés alapján a szembenálló felek súlyos természetű összeapásra készülnek.

Az újvidéki munkaadók a munkafelügyelőségek feloszlását követelik. Újvidékről jelentik: Az újvidéki kereskedők, iparosok s a többi munkaadók körében akció indult meg, hogy a belgrádi kormánytól eszközöljék ki a munkafelügyelőségek mielőbbi megszüntetését. A munkaadók arra hivatkoznak, hogy a munkafelügyelőségek a legtöbb esetben a munkaadók rovására intézkedtek és csupán a munkások érdekeit tartották szem előtt.

SPORT

Haggibbor-CFR barátságos mérkőzés lesz ma délután a sétateri sporttelepen. Nívós programot ígért a vasutas egyesület, amikor a maga számára kérte a pályát és most rajta mulik, hogy ígértét be is váltssa. A Kinizsit és a Törökvést akarta Kolozsvárra meghívni, hogy a Haggibborral két napos közös programot lebonyolítson. A NAC-Universitatea mérkőzés azonban megakadályozta a derék vasutasokat ebben a törekvésükben és így az utolsó nap mellett döntöttek, hogy barátságos mérkőzést játszanak a Haggibborral. Mindkét csapat teljes felállítással veszi fel a küzdelmet s remélhetőleg olyan teljesítményt fognak produkálni, ami kielégíti a kolozsvári publikumot. Bíró: Winkla István lesz.

Előzőleg délelőtt játszik a Victoria old-boy csapata a nyomdászokkal, délután 2 órakor CFR II.-Haggibbor II., 4 órakor pedig az Elm. játszik a RMS-vel.

Magyar uszók Barcelonában. A magyar uszók és vízilabdások spanyol uszósövetség meghívására Barcelonában versenyeztek a következő eredménnyel:

- 100 méteres mellúszás: 1. Sipos 1 p. 19 mp. 2. Bartha. 3. Hollósi. 100 méteres gyorsúszás: 1. Bárány (Eger) 1 p. 06 mp. 2. Turnovszky. 400 méteres gyorsúszás: 1. Bicskei (Eger) 5.49 p. 5x50 m. sprintstaféta: 1. Magyarország 2 32'4 p.

A vízilabdában Magyarország csapata 6:2 arányu győzelmet aratott a spanyolok felett.

Hírek minden felől. Dr. Földvári György, a magyar vívósövetség és a nemzeti vívóklub alelnöke, többszörös magyar vívóbajnok tegnap 42 éves korában meghalt. - Dr. Posta Sándor tiszteletére a budapesti atlétikai és lovasport-egyesület ünnepi vacsorát adott. A kultuszminiszter levélben üdvözölte a magyar világbajnokot és megköszönte a magyar nemzet érdekében kifejtett munkáját. Bákos János mondta az első felkőszöntőt és kijelentette, hogy eljött hódolni a magyar kardnagyszerű képviselőjének, aki a magyar névnek szép díszségeit szerzett Párisban. - A nemzetközi atlétikai szövetség tanácskozásain elhatározták, hogy a jövő olimpiások programjából törlik a crosscountryt, gyaloglást, háromezer méteres csapatversenyt és a pentatont. Megváltoztatják a helyezések pontozásait is és pedig az első helyezett ne tiz, hanem csak hat pont legyen. - Kilitás van arra, hogy a hét folyamán a budapesti Vasasok jöjjenek Kolozsvárra. Balogh János, a nagyváradi Egyetértés intézője ma Kolozsvárra érkezett, hogy az itteni egyletekkel a tura lebonyolítása ügyében tárgyalásokat folytasson.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-... nál festett és tisztított ruháid. Cluj, gyár Strada Barajia (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

7 FELV

7 FELV

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA Gyapjmosóda, gyapjufésülde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsműhelyek, mügyapjgyár, apretura, festőde. Kőrülh belül 1500 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyőszítés.

Házlebontás miatt Szabó Jenő selyem- és szövetáruháza Cluj, Calea Regele Ferdinand 5. sz. alatt olesó rendez. Házlebontás miatt! 1 drb. abrosz és 6 szalvétá 328 1 „ magányos abrosz.... 195 1 mtr. sima fehér grenadin.. 55 1 „ fehérenemű vászon.... 37 1 „ zefir, férfi ingre 42 1 „ himzett grenadin 65 1 „ sima ruhacrepp, színekben 39 1 „ csikos vagy kockás szövet 65 1 „ jó mosó karton 26 1 „ mosó delén, ruhára és pongyolára 39 Előrehaladott idény miatt az összes raktáron levő nyári áruk leszállított árakban! Nagy választék! 7 Telefon 479 Telefon Házlebontás miatt!

APRÓHIRDETÉSEK

Rendszeri kiadású egy sz. 3., vastag betűvel 6.- lejt. Legkisebb apróhirdetés 30 lejt. Aláíróknek 30% kedvezmény.

Intelligens zsidó fiatal-
ember, ki a román, magyar és német nyelveket bírja, benősülne oly vallásos családba, hol egzisztenciáját megalapozhatná. Ajánlatok „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. Diszkréció biztosítottatik. 7547

Gyakorlott ügyvédje-
lőt, vagy fiatal ügyvéd keresték ügyvédi irodába értekezhetni „Gowag” irodában, Cluj Str. Vladimirescu 17. 7519

Intelligentes deutsch-
französisches Fräulein gesucht zu 8-10 Jährigen Kindern. Adresse in der Administration 7535

HUNWALD



ÜVEGCISZOLDA
és tükörgyár. Tábla-
üveg raktár és üve-
gezési vállalat. Hibás
tükörök újrafoncsoro-
zása.

1923. évi termései dió és
dióbél hochprima állandóan
nagyobb mennyiségben is
kapható. Cluj, P. Mihai
Viteazul (volt Széchenyi-
tér) 20. Üzletben. 7528

Augusztus 1-ére lakást
keresek. Magas bért fizetek
Cim a kiadóban.

Szuterén helyiség, vilá-
gós, 200 négyzetméternél
nagyobb területtel azonnal
kiadó Fötér 20. sz. alatt.
Ertekezhetni ugyanott a
bankban. 7533

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Vasárnap, július 27. *A mesebeli herceg.* Amerikai történet a bankárok életéből 5. felvonásban. Főszerepben: *Agnes Ayres és Forrest Stanley.*

Hétfő, július 28. *Ferrante Nápoly hóhérja.* A renaissance korszak regényes rajza 7. felvonásban. Főszerepben: *Paul Wegener.*

NYILTÉR

E rovatban közölte kért a szerkesztőség nem felelős.
Tisztelettel értesítjük t. üzletfeleinket, hogy Rippner Nándor ur cégünk kötelékéből kilépett és így mindennemű megbízást tőle megvontunk.
Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare

A „Gyilkos” rágalmozó és a tényeknek semmiben meg nem felelő ellenem irányult cikkhadjárata ellen a Törvényszéknél a sajtópert folyamatba tettem. Egyebekben a bíróság ítélete fogja a cikkekre a méltó választ megadni.
Tg.-Mureş 1924. július hó 25-én.
Kohn Márton

Zsák Zsineg Kötél
HAVAS DEZSÓ
TIMISOARA

A Temesvári Műmalom R.-T.

mindenkinek ajánlja Tészta- és Konzervgyárának
elsőrendű **M.M.** készítményeit
Kaphatók minden nagyobb fűszerüzletben

DR. COZMUTZA szanatoriuma Cluj-Kolozsvár Fellegvár

Belgyógyászati és könnyű idegbetegek részére, különös tekintettel a légzőszervek megbetegedéseire. — A szanatorium a Fellegvár tetején fekszik, gyönyörű kilátással a gyalui havasokra. Modern berendezés, diatetikus cura.

A Kolozsvári CZELL söröződe világos

„URSUS”
söre
a közönség legkedveltebb itala

Készüljünk a
CLUJI MINTAVÁSÁRRÁ!
1924. augusztus 31 — szeptember 14.

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő
tordai sör
Gyár: Turda, telefon 5. Főraktár: Cluj, telef. 394

Villamos főzőrud fűtőbetét nélkül. Német szabdalom. Javítást soha nem igényel. — Minden világítási konnektorhoz bekapcsolható. A legkevesebb áramot fogyasztja. 1 liter vizet 3-4 perc alatt felforralt bármely edényben. Háztartások, orvosok, fogtechnikusok, fodrászok, gyógyintézetek, agglégények részére szájozható, kéz- és fejmosáshoz nélkülözhetetlen. Darab ára 280 lei. Gyári képviselői:
Pallos & Markó ekl. gépészmérnököknél Cluj, Str. N. Iorga (Jókai-u.) 7.
Telefon 650. Viszonteladónak engedmény. 20 lei posta- és csomagolási díj ellenében utánvétellel megküldjük

Csapágyfémeket (saját gyártmány) legolcsóbban sz. állít **Grossmann Jenő Nagyvárad** Baross-utca 10. sz. Sürgönycim: Grossmasin. Telefonszám: 286
Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Erasay-utca) 10 szám.

SZERKESZTŐSÉG. HIVATAL ÉS NY
Cluj-Kolozsvár, S. L. Pop, (Brassai-
Telefon: Szerk-
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz. —
A kéziratok kiz-
szerkesztőséghez
zendők. Kézirat-
adunk viss

1924 július 29
Szuro

Pár napja n
udvaron egy en
lati kegyetlenség
embert és mári
Egy aradmege
falai közé, anti
tettesek bombát
nemcsak a temp
lelkek hitét is
csonka falai söt
antiszemita izga
és a brutális, o
fejult atrocitás
elszörnyedése
Orgovány és C
irtó munkáját
odáig, hogy a
zalmak közvetl
lődnék meg. Mi
mozzalmak a z
nélkül jelentke
hinnie kellett
ségében és a n
vezett felelőtl
totta. Fájdalm
megrendült h
éven át tartó
jainak elhelyez
az ország kise
zsidó lakosság
előrehaladásá
illuzóriussá.
Önkéntelen
erős centrális
belföld és a
hatja-e tovább
hogy azok tet
meg, akikkel
lehet csak alk
tevőket illetik
államban olya
államot felelő
férfiak korm
tenyésztése n
terméke ann
melyet a k
szemben érvé
kitermelődhet
humuszából
atavizmusok
termett gy
emlőin neve
tízta mentál
gandája ter
lehetőségei
vannak adva
polgáraival
futni hagyja
Sőt továb
az antiszemit
csak fűggyén
koriferusai m
meg és kis t
letlen ember
giáit. Ezekre
nak kiméletl
vényt akan
Ezzel szembe
hogy az anti
ságok vagy
gyilkos csen
morba illő l
helyi templ
el, minden
Egy részeg
esik laiba a
kisebbség re
tenciájáért.
megérjük, l
merényletek
félelem nélk